

Laidiens: 30.11.2006., Nr. 191

Ministru kabineta noteikumi Nr.956

Rīgā 2006.gada 21.novembrī (prot. Nr.61 5.§)

Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu

Izdoti saskaņā ar Muzeju likuma 13.panta desmito daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1.Noteikumi nosaka Nacionālā muzeju krājuma (turpmāk – Nacionālais krājums) veidošanas, papildināšanas, uzskaites un saglabāšanas kārtību, rīcību ar tajā esošajiem priekšmetiem un kolekcijām (turpmāk – priekšmets), kā arī kārtību, kādā priekšmetus var atsavināt un izņemt no Nacionālā krājuma vai uz laiku izvest ārpus valsts.

2.Akreditētie muzeji (turpmāk – muzeji) un citas personas, kuru īpašumā vai valdījumā ir Nacionālā krājuma priekšmeti, ir atbildīgi par šajos noteikumos noteikto apstākļu nodrošināšanu to uzskaitē, saglabāšanai un izmantošanai.

3.Muzeja direktors (vadītājs) atbilstoši šiem noteikumiem nosaka iekšējo kārtību, kādā notiek muzeja īpašumā vai valdījumā esošā Nacionālā krājuma veidošana, papildināšana, uzskaitē, saglabāšana un izmantošana.

4.Muzeja īpašumā vai valdījumā esošā Nacionālā krājuma veidošanu, papildināšanu, uzskaiti, saglabāšanu un rīcību ar tajā esošajiem priekšmetiem vada darbinieks (turpmāk – krājuma glabātājs), kuru pilnvarojis muzeja direktors (vadītājs).

5.Krājuma glabātājs nodrošina:

5.1.muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaiti un saglabāšanu atbilstoši šajos noteikumos noteiktajām prasībām;

5.2.muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites dokumentācijas saglabāšanu;

5.3.to muzeja speciālistu kvalifikācijas paaugstināšanu, kuru darbs saistīts ar muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaiti un saglabāšanu.

6.Dokumentāciju, kas saistīta ar muzeja Nacionālā krājuma priekšmetiem, saskaņo ar krājuma glabātāju. Krājuma glabātāja norādījumi par Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaiti, glabāšanu, konservāciju, restaurāciju un izmantošanu ir saistoši katram muzeja darbiniekam.

7.Pieņemot darbā un atbrīvojot no darba krājuma glabātāju, sastāda nodošanas un pieņemšanas aktu, kurā ieraksta muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu vienību skaitu atbilstoši inventāra grāmatām, muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites dokumentācijas sarakstu un raksturo muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu glabāšanas apstākļus.

8. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaitē, glabāšanā, konservācijā, restaurācijā vai saglabāšanā iesaistīto darbinieku pieņemšanu darbā un atbrīvošanu no darba saskaņo ar krājuma glabātāju.

9. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetus (kopumā vai krājuma atsevišķas daļas) nodod glabāšanā vienai vai vairākām civiltiesiski atbildīgajām personām.

10. Pieņemot darbā un atbrīvojot no darba par muzeja Nacionālā krājuma priekšmetiem civiltiesiski atbildīgo darbinieku, konstatē šī krājuma (vai tā atsevišķās daļas) uzskaites dokumentācijas esību un pēc šī krājuma (vai tā atsevišķās daļas) pārbaudes sastāda nodošanas un pieņemšanas aktu.

11. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu izpēti nodrošina darbinieks, kuru muzeja direktors (vadītājs) pilnvarojis vadīt muzeja pētniecisko darbu. Par muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu izpēti atbildīgais darbinieks piedalās arī muzeja krājuma darba politikas izstrādē.

12. Muzeja direktora (vadītāja) pilnvarots darbinieks saimniecisko darbu veikšanai nodrošina šajos noteikumos noteiktos muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu glabāšanas apstākļus, krātuvju un ekspozīcijas telpu sanitārtehnisko un elektrotehnisko stāvokli, drošību un apsardzi, ugunsdzēsības signalizācijas darbību, kā arī telpu remonta veikšanu un uzraudzību, muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites, glabāšanas, konservācijas un restaurācijas dienesta materiāltehnisko apgādi. Visus darbus muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu saglabāšanas nodrošināšanai muzeja direktora (vadītāja) pilnvarotais darbinieks saimniecisko darbu veikšanai saskaņo ar krājuma glabātāju.

13. Katrā muzejā darbojas muzeja krājuma komisija. Minētā komisija izskata visus jautājumus, kas saistīti ar muzeja Nacionālā krājuma priekšmetiem. Muzeja krājuma komisiju vada krājuma glabātājs.

14. Muzeja krājuma komisijas sastāvā ir vismaz trīs muzeja speciālisti. Ja muzejā ir mazāk par trim speciālistiem, muzeja krājuma komisijā iekļauj muzeja profilam atbilstošus speciālistus no citām institūcijām vai tās institūcijas pārstāvjus, kuras padotībā muzejs darbojas. Muzeja krājuma komisijas sastāvu apstiprina muzeja direktors (vadītājs).

15. Muzeja krājuma komisijas darbā par padomdevējiem bez balsstiesībām var pieaicināt dažādu nozaru ekspertus.

16. Ja muzejā ir struktūrvienība restaurācijas veikšanai, muzejā darbojas muzeja krājuma konservācijas un restaurācijas padome, kuru vada krājuma glabātājs vai muzeja direktora (vadītāja) pilnvarots darbinieks restaurācijas darbu veikšanai.

17. Ja muzejā nav speciālistu restaurācijas veikšanai, pieaicina atestētus restauratorus.

18. Muzeja krājuma komplektēšanas politiku un izpētes stratēģiju nosaka muzeja zinātniskā padome. Zinātniskās padomes funkcijas krājuma jautājumos var deleģēt muzeja krājuma komisijai.

19. Nacionālā krājuma priekšmetus muzejā var glabāt vienkopus vai decentralizēti.

20. Šajos noteikumos minēto iesniegumu izskatīšanas termiņu un kārtību nosaka administratīvo procesu reglamentējošie normatīvie akti.

II. Nacionālā krājuma veidošana un papildināšana

21. Nacionālo krājumu veido priekšmeti, kuriem ir kultūrvēsturiska, mākslinieciska, memoriāla vai zinātniska vērtība.

22.Katra muzeja funkciju īstenošanu nodrošina pamatkrājums. Tā saglabāšanai un papildināšanai var veidot palīgkrājumu un apmaiņas krājumu.

23.Pamatkrājumā ir muzeja priekšmeti, kuriem ir kultūrvēsturiska, mākslinieciska, memoriāla un zinātniska vērtība un kuri atbilst muzeja misijai un krājuma komplektēšanas politikai.

24. Palīgkrājumā ir:

24.1.muzeja priekšmetu pārējie eksemplāri, ja muzeja krājumā ir analogi attiecīgā priekšmeta eksemplāri;

24.2.muzeja priekšmeti, kas izgatavoti pētnieciskām, kultūrizglītojošām vai ekspozīcijas vajadzībām;

24.3.pietiekami neizpētīti muzeja priekšmeti, kurus pēc to izpētes varētu iekļaut pamatkrājumā;

24.4.slikti saglabājušies muzeja priekšmeti, kurus pēc to restaurēšanas varētu iekļaut pamatkrājumā;

24.5.muzeja priekšmeti no nenoturīgiem un nepārbaudītiem materiāliem.

25.Apmaiņas krājumā ir:

25.1.muzeja priekšmeti, kas neatbilst muzeja misijai un krājuma komplektēšanas politikai;

25.2.apmaiņai iepirktie muzeja priekšmeti;

25.3.dāvinājumi un novēlējumi, ja dāvinātājs vai novēlētājs piekrīt muzeja priekšmetu izmantošanai apmaiņai;

25.4.no publiskām un privātām institūcijām apmaiņai pieņemti muzeja priekšmeti;

25.5.muzeja priekšmetu pārējie eksemplāri, ja muzeja pamatkrājumā vai palīgkrājumā ir analogi attiecīgā muzeja priekšmeta eksemplāri;

25.6.muzeja priekšmeti, kas ieskaitīti no pamatkrājuma saskaņā ar muzeja krājuma komisijas lēmumu un Muzeju valsts pārvaldes atļauju;

25.7.muzeja priekšmeti, kas ieskaitīti no palīgkrājuma saskaņā ar muzeja krājuma komisijas lēmumu un muzeja direktora (vadītāja) rīkojumu.

26.Muzejs papildina tā īpašumā vai valdījumā esošo Nacionālo krājumu atbilstoši muzeja misijai – tā darbības vispārīgiem mērķiem un tematikai, mērķauditorijai, noteiktam laikposmam un teritorijai, kas noteikta muzeja nolikumā (statūtos, reglamentā, līgumā), kā arī muzeja krājuma komplektēšanas politikai. Lēmumu par priekšmeta iekļaušanu muzeja īpašumā vai valdījumā esošajā Nacionālajā krājumā pieņem muzeja direktors (vadītājs), ņemot vērā muzeja krājuma komisijas atzinumu.

27. Nacionālā krājuma papildināšanas veidi ir:

27.1. dāvinājumi un pirkumi;

27.2. pārņemšana no publiskām un privātām institūcijām;

27.3. muzejisko un muzeja priekšmetu maiņa;

27.4. ekspedīcijas;

27.5. izrakumi;

27.6. novēlējumi un mantojumi;

27.7. muzeja uzdevumā izgatavoti priekšmeti.

28. Iesniegumu par privātas kolekcijas vai muzejiska priekšmeta (turpmāk – muzejisks priekšmets) iekļaušanu Nacionālajā krājumā izskata Muzeju valsts pārvalde. Pieņemot lēmumu, Muzeju valsts pārvalde ņem vērā šo noteikumu 21. punktā minētos Nacionālā krājuma veidošanas kritērijus un Latvijas Muzeju padomes atzinumu.

III. Nacionālā krājuma priekšmetu atsavināšana un izņemšana no Nacionālā krājuma

29. No muzeja īpašumā vai valdījumā esošā Nacionālā krājuma var atsavināt:

29.1. muzeja priekšmetu, kas saskaņā ar muzeja nolikumu (statūtiem, reglamentu, līgumu) un krājuma komplektēšanas politiku neatbilst muzeja misijai;

29.2. muzeja priekšmetus, ja muzejs tiek reorganizēts;

29.3. atsevišķus muzeja priekšmetu eksemplārus, ja muzeja pamatkrājumā ir analogi eksemplāri;

29.4. muzeja priekšmetu, ja muzejs nevar nodrošināt tā saglabāšanu.

30. Lai atsavinātu muzeja īpašumā vai valdījumā esošā Nacionālā krājuma priekšmetu, attiecīgā muzeja direktors (vadītājs) iesniedz Muzeju valsts pārvaldē iesniegumu un muzeja krājuma komisijas sēdes protokola izrakstu. Ja atsavināšanas pamatojums atbilst šo noteikumu 29. punktā minētajiem nosacījumiem, Muzeju valsts pārvalde publicē laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” informāciju par atsavināmo muzeja priekšmetu. Muzeji mēneša laikā pēc sludinājuma publicēšanas dienas var pieteikties iegūt savā īpašumā atsavināmo muzeja priekšmetu. Muzeju iesniegumus izskata un lēmumu pieņem Muzeju valsts pārvalde, ņemot vērā Latvijas Muzeju padomes atzinumu.

31. Muzejisku priekšmetu, kas ietilpst Nacionālajā krājumā, var atsavināt akreditētam muzejam vai citai Latvijas Republikā reģistrētai personai.

32. Ja muzejs vai cita persona, kuras īpašumā ir Nacionālā krājuma priekšmets, vēlas to atsavināt un nodot muzejam, ar kuru ir panākta vienošanās par priekšmeta iegūšanu muzeja īpašumā, priekšmeta īpašnieks vai viņa pilnvarota persona iesniedz iesniegumu Muzeju valsts pārvaldē, muzeja direktors (vadītājs) iesniedz arī muzeja krājuma komisijas sēdes protokola izrakstu. Ja atsavināšana atbilst Muzeju likuma 13. panta sestās daļas 1. punktā un šo noteikumu 29. un 31. punktā minētajiem nosacījumiem, Muzeju valsts pārvalde izskata iesniegumu, bet sludinājumu par atsavināšanu nepublicē laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”. Pieņemot lēmumu, Muzeju valsts pārvalde ņem vērā Latvijas Muzeju padomes atzinumu.

33. Lai Nacionālajā krājumā ietilpstošu muzejisku priekšmetu atsavinātu Latvijas Republikā reģistrētai personai, kas nav muzejs, attiecīgā muzejiskā priekšmeta īpašnieks iesniedz iesniegumu Muzeju valsts pārvaldē. Ja atsavināšana atbilst Muzeju likuma 13. panta sestās daļas 1. punktā minētajam nosacījumam, Muzeju valsts pārvalde publicē laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” informāciju par atsavināmo muzejisko priekšmetu. Muzeji mēneša laikā pēc sludinājuma publicēšanas dienas var pieteikties iegūt savā īpašumā atsavināmo muzejisko priekšmetu. Iesniegumus izskata un lēmumu pieņem Muzeju valsts pārvalde, ņemot vērā Latvijas Muzeju padomes atzinumu.

34. Ja mēneša laikā pēc sludinājuma publicēšanas dienas laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” neviens muzejs nepiesakās iegūt savā īpašumā atsavināmos Nacionālā krājuma priekšmetus, tad muzejs vai cita persona, kuras īpašumā ir attiecīgais Nacionālā krājuma priekšmets, vai īpašnieka pilnvarotais pārstāvis var šo noteikumu 35. punktā minētajā kārtībā vērsties Muzeju valsts pārvaldē priekšmeta izņemšanai no Nacionālā krājuma, ja izņemšana atbilst Muzeju likuma 13. panta septītajā daļā minētajiem kritērijiem.

35. Lai varētu izņemt priekšmetu no Nacionālā krājuma, muzeja direktors (vadītājs) iesniedz Muzeju valsts pārvaldē iesniegumu un muzeja krājuma komisijas sēdes protokola izrakstu, bet citas personas, kuru īpašumā ir muzejisks priekšmets, kas iekļauts Nacionālajā krājumā, – iesniegumu. Iesniegtos dokumentus izskata Muzeju valsts

pārvalde. Pieņemot lēmumu, Muzeju valsts pārvalde ņem vērā Latvijas Muzeju padomes atzinumu un, ja nepieciešams, ekspertu komisijas atzinumu.

36.No Nacionālā krājuma izņemto priekšmetu inventāra numurus aizliegts izmantot jauniegūtajiem Nacionālā krājuma priekšmetiem.

IV. Nacionālā krājuma uzskaitē

37.Nacionālā krājuma uzskaitē ietver muzeja priekšmeta iegūšanas dokumentus (līgumu, ja nepieciešams, līgumu un aktu vai aktu, ja līgums netiek slēgts), pamatinformācijas par muzeja priekšmetu reģistrēšanu pamatkrājuma inventāra grāmatās, muzeja priekšmetu klasifikāciju, uzskaites kartotēku vai datubāzu un glabāšanas sistēmas (topogrāfijas) izveidošanu. Citas personas, kuru īpašumā ir Nacionālā krājuma priekšmeti, veido priekšmetu sarakstu, kurā minēts priekšmeta uzskaites apzīmējums (šifrs un inventāra numurs), priekšmeta nosaukums, autors, īss apraksts, materiāls un izmēri.

38.Pamatojoties uz muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites dokumentāciju, veic to zinātnisko izpēti: detalizēta apraksta veidošanu (dabas objektiem, kuriem ir noteicēji, – atsauci uz noteicējiem), vizuālo fiksāciju, apraksta reģistrēšanu.

39.Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites un zinātniskās izpētes dokumentāciju pastāvīgi glabā muzeja arhīvā.

40. Nacionālā krājuma kopkataloga veidošanai muzeji un citas personas, kuru īpašumā ir Nacionālā krājuma priekšmeti, iesniedz Kultūras ministrijā pamatinformāciju par Nacionālā krājuma priekšmetiem (1.pielikums).

41. Muzeja īpašumā vai valdījumā esošajam Nacionālajam krājumam nav nepieciešama finanšu grāmatvedības uzskaitē.

42. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites dokumentācijā ir šādi līgumi un akti:

42.1.līgums (ja nepieciešams, līgums un akts vai akts, ja līgums netiek slēgts) par priekšmeta pieņemšanu muzeja īpašumā;

42.2.līgums un sākotnējais akts par priekšmetu pieņemšanu muzeja īpašumā. Sākotnējo aktu sastāda, ja muzeja īpašumā pieņem liela apjoma priekšmetu grupu (vismaz 100vienību). Sākotnējo aktu pievieno līgumam par priekšmeta pieņemšanu muzeja īpašumā;

42.3.līgums un akts (vai akts, ja līgums netiek slēgts) par priekšmeta pieņemšanu uz laiku (ienākošo deponēšanu) un priekšmeta atdošanu;

42.4.līgums un akts par muzeja priekšmeta izdošanu uz laiku (izejošo deponēšanu) un muzeja priekšmetu saņemšanu;

42.5. akts par priekšmetiem, kas izņemti no muzeja krājuma;

42.6. akts par muzeja priekšmetu esības pārbaudi;

42.7. akts par priekšmetu nodošanu citai muzeja struktūrvienībai.

43.Ja priekšmetu pieņem muzeja īpašumā vai uz laiku, dokumentos norāda priekšmeta pieņemšanas mērķi, priekšmeta īpašnieka nosacījumus (ja tādi ir) un ar autortiesībām saistītos nosacījumus.

44. Dokumentos par priekšmeta pieņemšanu vai izsniegšanu norāda: